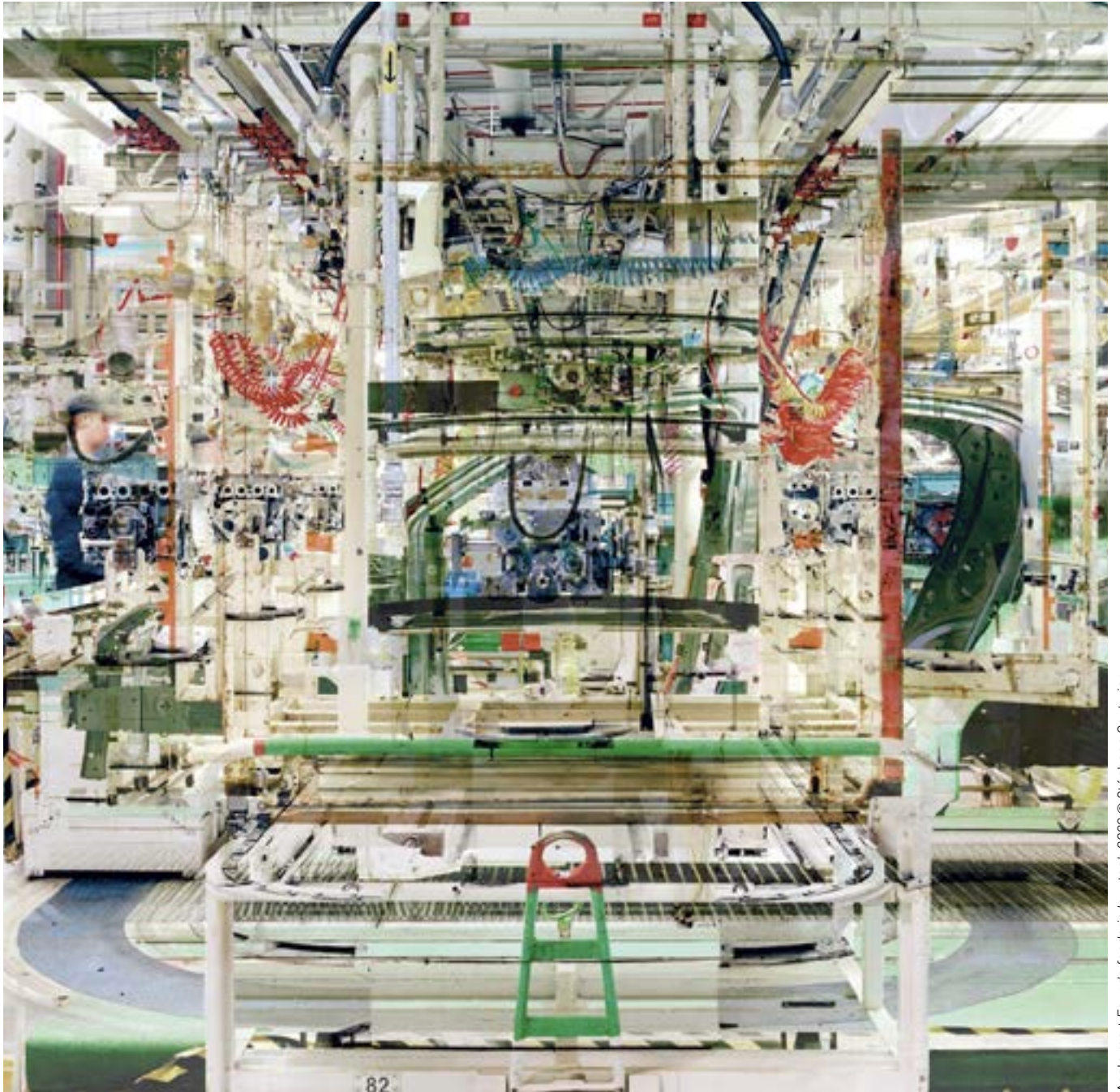

centrum voor innovatie
en design
in Grand-Hornu

Angle mort Four de fonderie low-tech © Stéphane Couturier

persbericht

AUTOFICTIE

EEN BIOGRAFIE VAN HET OBJECT AUTO

Curator en scenograaf: Olivier Peyricot

06.10.24 → 16.02.25

INLEIDING

De auto is een uitzonderlijk object, dat aan de wereld zijn waanzinnige infrastructuur oplegt, waarbij hij zowel het landschap en de atmosfeer als onze verbeelding modelleert: wij vinden de auto terug in de dode hoek van ons dagelijks leven. Meer dan 1,2 miljard auto's rijden vandaag op aarde rond. Gepresenteerd in 2012 in de Cité du Design ter gelegenheid van de 12de Internationale Biennale van Design in Saint-Etienne, is de tentoonstelling *Autofictie* voor deze nieuwe presentatie in het CID aangepast aan de nieuwste evoluties in verband met de kwestie van het object auto.

De auto is niet slechts een samenraapsel van duizenden wisselstukken: door zich te automatiseren is het meer en meer een numeriek object geworden dat gegevens verslindt, onze omgeving registreert en beschrijft. Zijn honger naar hulpbronnen, of ze nu numeriek of fysiek zijn, is niet nieuw: sinds de creatie ervan zijn minerale en fossiele hulpbronnen geëxploiteerd voor de fabricatie, natuurlijke hulpbronnen die steeds moeilijker de extensieve ontwikkeling ervan ondersteunen. *Autofictie* presenteert een subjectieve biografie, verwarrend en vaak taboe, van dit object dat meer dan ooit deelneemt aan de fabricatie van artificiële, systemische, massieve, en allesomvattende omgevingen. *Autofictie* getuigt van de aan gang zijnde controverses bij designers en ontwerpers door middel van drie complementaire biografische invalshoeken.

Een eerste deel is gewijd aan de auto als een "smart electronic device" (intelligent elektrisch apparaat) op vier wielen. Als numeriek object, geautomatiseerd, registrerend, produceert de auto vandaag een beschrijving van onze omgevingen en van onszelf, wat zijn kwaliteit als geconnecteerd, systeem-object versterkt. Zo maakte vanaf de jaren '70 de Ant Farm group met zijn Media Van opnames gebaseerd op de omgeving die doorkruist werd en van de personen die men er ontmoette. Om die vervolgens binnen in de Van zelf af te spelen op de cam-pussen in Californië. Recenter bevragen de films van Olivier Bosson en Nicolas Gourault de problemen van het autonome voertuig, waarbij ze de fragiliteit van autonome systemen duidelijk maken. Terwijl het vehikel voor het exploreren van dode architectuur van Didier Faustino en de problematische stad California City onsterfelijk gemaakt door Camille Ayme twee werken zijn die verwijzen naar een moderniteit in ruïnes, herinneren de robots van Degoutin & Wagon ons aan onze conditie van bewegende dieren. Het vehikel-dispositief van Benedikt Gross et Joey Lee laat ons dan weer toe "te kijken zoals een AI" om de technologie van binnen uit te leren kennen.

Het tweede deel voert een korte fossiele biografie op van de auto om vervolgens te openen op die, meer uitgebreide, van de extractieve bekommernissen van vandaag. Hoewel zij verdedigd wordt door de industriële wereld, is elektriciteit niet de enige optie: de verkleining van schaal en verbruik zoals bij de elektrische Microlino, het minder zwaar maken van voertuigen, het metabolisme als mogelijke krachtbron voor het pedaalvoertuig met elektrische hulpbron van Canyon of vooral de 'patrimonisering' van het object automobiel, ofwel door lokale aanpassing (gebruik en onderhoud) hier voorgesteld door Toyota met hun polyvalent voertuig IMV-0, of de retrofit zoals R5 Diamant van Pierre Gonalons voor Renault: er zijn vele scenario's. Hoe ook: de situatie van het exploiteren van de hulpbronnen om er steeds meer transportmiddelen mee te produceren is ronduit dramatisch zoals journaliste Célia Izoard van Reporterre getuigt samen met fotograaf Benjamin Bergnes in verband met de mijnen van Bou Azzer in Marokko. Of Camille Ayme in verband met de recyclage van auto's in sloperijen. Terwijl de Belgische kunstenaar Eric Van Hove de knowhow van Marokkaanse ambachtslieden gebruikt om eraan te herinneren dat de autoproductie uit ambacht voortkomt en er zou kunnen naar terugkeren.

Het derde en laatste deel van *Autofictie* opent met nieuwe narratieve pistes voor de auto. Die verhalen komen van kunstenaars en designers, ze komen van Wolfsburg in Duitsland na de crisis van Dieselgate; van Lumulbashi in de Democratische Republiek Congo waar de industrie van zeldzame metalen voor elektrische voertuigen ravages veroorzaakt bij de bevolking; van Cuba waar technologische ongehoorzaamheid een fragiel overleven toelaat; van Frankrijk waar ontwerpers-keramisten het verleden van de automobiel gebruiken als een nieuwe hulpbron. Door deze nieuwe vormen van technische verbeelding te tonen die voortkomen uit amateur-praktijken, nodigen wij een zeer breed publiek uit om te ontdekken wat een technische democratie zou kunnen zijn, op die manier aanknopen met een opvatting van de auto als populair object.

BUITEN

Als toepassing van deze principes van het betrekken van de burgers bij de toekomst van de automobiel stellen designers Mathilde Pellé en Arthur Pocheron het resultaat voor van twee workshops rond twee bestaande voertuigen, patrimonium dat ze ondervragen op het vlak van het onderhoud en reductie. Deze workshops worden gerealiseerd met de studenten van het Lycée Provincial Hornu-Colfontaine et het l'Institut Saint-Luc Tournai.

ACCIDENT

Door middel van een film presenteert regisseur Olivier Bosson *3 brutale sterfgevallen*, een conferentie-performance die de tentoonstelling Autofictie begeleidt, op basis van het ongeval van een autonoom rijdend Uber-voertuig dat de dood veroorzaakte van Elaine Herzberg. De gelegenheid om een diepgaand gesprek op gang te brengen over de manier waarop ingenieurs autonome systemen voortbrengen die falen als ze iets onverwachts ontmoeten.

VIJF SLEUTEL- WERKEN VAN DE TENTOONSTELLING AUTOFICTIE

GPS per brief

Bij het begin van de eeuw zijn de kaarten nog vrij incompleet, de wegen zijn niet genummerd, plaatsaanduidingen quasi onbestaand. Om het rijden met de auto te bevorderen, publiceert de firma Michelin sinds 1900, haar rode gids die gratis verspreid wordt en die "alle inlichtingen bevat die nuttig kunnen zijn voor de chauffeur die in Frankrijk reist, om zijn auto te bevoorraden, om hem te herstellen, om de reiziger toe te laten om er te verblijven en zich te voeden." Als complement aan de gids installeert André Michelin in 1908 in Parijs het Bureau van de Reiswegen. Tijdens meer dan 20 jaar beantwoordt dit persoonlijk per brief alle reisvragen van automobilisten in Frankrijk en Europa. Ze krijgen per post een in detail beschreven reisweg van de weg die ze moeten volgen maar ook van de bezienswaardigheden die ze onderweg zullen tegenkomen.

Computer / Comuter

De C5 Sinclair is een ommekeer in het begrijpen van de toekomst van de mobiliteit. Sir Clive Sinclair, een Engelse succesondernemer op het vlak van micro-informatica uit de jaren '80, gooit zich met 30 jaar voorsprong op een gedurfde toenadering tussen "computer" en "comuter". Met zijn driewieler C5 met elektrische hulpmotor ontdekt hij een link die ook Google in 2010 met zijn *Google Car* zal leggen, tussen computationele logica en het verrichten van interstedelijke verplaatstingen (comuting). Door te trachten de stedelijke periferie te ontsluiten door middel van een licht elektrisch voertuig, tracht hij infrastructures te verbinden via een object met een semi-huiselijk design. Designer Gus Desrabats, van wie het het eerste project was nadat hij was afgestudeerd aan het Royal College of Art, gaf het het vreemde uiterlijk van een maquette met ongewone afmetingen. De innovatie lag duidelijk aan de kant van het commuting, verbonden met de informaticawereld van de uitvinder.

Ambachtelijk Composiet

De auto is een samenraapsel van materialen en knowhow die zijn geïntegreerd in een industriële vorm, waarbij men soms tot complete automatisering overgaat. In deze onzichtbare evolutie, die niettemin in volle ontwikkeling is, zoekt Eric Van Hove de confrontatie tussen een *arts and crafts* die nog sterk aanwezig zijn in Marokko en het er massief arriveren van Europese 2de hands auto's; beschadigd en gebruikt, in wisselstukken, maar met sterke toegevoegde waarde: uit deze confrontatie groeit wat hij noemt "een levende socio-economische sculptuur" waarmee de kunstenaar beginnen werken is aan "een renaissance van het ambacht in de post-fordistische 21ste eeuw."

Wisselstukken

Om het autopark ecologischer te maken worden auto's op het einde van hun levensduur vervangen door schonere modellen - elektrische of hybride - via de afbraak- of conversiepremie. Die maatregelen hebben als bijkomend effect dat er veel autoafval gegenereerd wordt. Om voordeel te halen uit deze voorraad beeldt Nathan Cussol zich een alternatieve tak van de autoindustrie in met meer circulariteit en functionerend op een lokale schaal. Hij ontwerpt gestandaard- en generationaliseerde componenten die gepaard gaan met de retrofit (de conversie naar elektriciteit van de bestaande rijdende basis) van wijd verspreide modellen (zoals de Clio) om ze opnieuw aangepast te maken aan het dagelijks gebruik.

Mechanisch Darwinisme

"Eind jaren '60 is de regering van de USSR op zoek gegaan naar een oost-Europese wagen die geschikt is om te overleven op de barbaarse slavische *autobahns*, om voor eens en voor goed de auto bij uitstek voor de Sovjet-familie te worden. De ervaring met de Moskvitch was rondweg een ramp en na een proefperiode met verschillende kandidaten hebben ze uiteindelijk een winnaar gevonden: de Fiat 124. Hoewel het een magnifieke auto was, moesten de Russische ingenieurs meer dan een paar kleine details veranderen (motor, remmen, ophanging) voor ze de auto aangepast verklaren aan de ruwe Sovjet topografie. Na het tekenen van een commercieel akkoord dat de industriële samenwerking tussen Lada en Fiat mogelijk maakte, zag het jaar 1970 de geboorte van de voortaan legendarische VAZ-2101, of Zhiguli, of Lada 1200."

Tot zoverre de inleiding van curatrice Daleysi Moya bij de 100 collages van *Ladas* van Ezequiel O.Suarez : de Lada belandt uiteindelijk in Cuba aan het einde van de jaren 1980 en vervolgt zijn weg nu in confrontatie met de Cubaanse praktijken van technologische ongehoorzaamheid, in het kader van de blokkade van het eiland. Het object auto is systemischer dan ooit, steekt continenten over, wordt gewijzigd door de geopolitiek en eindigt met een socio-politieke re-appropriatie van zijn technische dimensie.

Routebureau Michelin
Affiche, 1923

© Collection l'Aventure Michelin

C5 Sinclair

Bedenker : Sir Clive Sinclair, designer :
Gus Desbarats. Sinclair Research,
1985. Elektrische driewielige-éénzitter,
elektrische motor 250W, batterij 12V

Eric van Hove
Untitled 2 Garage Verona 2020
© Bard El Hardag

Nathan Cussol
Ni Fast Ni Furious 2022
Diplomaproject voor master in Industriële Creatie aan het l'ENSCI-
Les Ateliers, 2023
© Véronique Huyghe

Ezequiel O. Suárez,
Ladas (joven negro con mentón),
collages, 2004-2015]

Frédéric en Tom Danos
Uber Scotch, 2021
© Copyleft

CID - CENTRUM VOOR INNOVATIE EN DESIGN in Grand-Hornu

Site du Grand-Hornu
Rue Sainte-Louise 82
B-7301 Hornu

+32 (0)65 65 21 21
info.cid@grand-hornu.be

www.cid-grand-hornu.be

 cidgrandhornu
 cidgrandhornu

VOORZITTER

Fabienne Capot

DIRECTRICE

Marie Pok

COMMUNICATIEDIENST

Massimo Di Emidio
+32 (0)65 61 39 11
massimo.di_emidio@hainaut.be

PERSCONTACT

Voor het CID
Sophie Carrée PR
foto : sophiecarree.be/press
+32 (0)2 346 05 00
press@sophiecarree.be
www.sophiecarree.com

OPENINGSUREN

Dagelijks van 10 tot 18 uur, behalve op maandag.
De site van Grand-Hornu is gesloten op 24, 25, 31 december en 01 januari.

De administratieve dienst is op werkdagen bereikbaar van 8u tot 16.30u.

TOEGANGSPRIJS

- Combiticket Site van Grand-Hornu / CID / MACS: 10 €
- Reductietarief: 2 of 6 €
- Groepstarief (minimum 15 pers.): 6 €
- Schoolgroepen: 2 €
- Gratis voor kinderen onder 6 jaar
- Gratis toegang de eerste zondag van de maand
- Audio-gids om de historische site te ontdekken (FR / NL / DUIJS / ENG / IT / SP): 3 €

Gratis geleide bezoeken voor individuele bezoekers

- van dinsdag tot zaterdag om 11u voor de historische site, om 15.30u voor de designtentoonstelling

- zondag om 15u voor de historische site, om 16.30u voor de designtentoonstelling

RESERVATIES

Reserveren is verplicht voor rondleidingen (op afspraak) van de tentoonstellingen en/of de historische site (FR / NL / DUIJS / ENG).

+32 (0)65 61 39 02
reservations@grand-hornu.be

RESTAURATIE

Het restaurant **Rizom** wordt geleid door Olivier Devriendt, voormalig ondercommandant van Sang Hoon Degeimbre in L'Air du Temps, en biedt een interculturele keuken.

info@rizom-restaurant.be
www.rizom-restaurant.be
+32 (0)65 61 38 76

PARTNERS

De vzw CID - centrum voor innovatie en design in Grand-Hornu is gesubsidieerd door de Provincie Henegouwen.

Met de steun van Federatie Wallonië-Brussel - sectie beeldende kunsten.

